

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **H. D.**
státní příslušnost: X
pobytem: X
adresa pro doručování: X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2023, č. j. OAM-178/ZA-ZA11-LE24-2023,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je zákonnost rozhodnutí, kterým žalovaný zastavil řízení o opakovaně podané žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Soud se musel vypořádat s tím, zda skutečnosti, které žalobce uváděl v nové žádosti, neměly žalovaného vést jejímu k opětovnému meritornímu posouzení.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. První žádost o mezinárodní ochranu žalobce podal v prosinci 2022. Uvedl, že je arabské národnosti, sunnitský muslim. V Tunisku údajně měl mít problémy s politickou stranou Ennahda. Představitelé této strany jej kontaktovali a chtěli po něm, aby vstoupil do jejich

hnutí. Žalobce však nabídku odmítl. Poté mu začali vyhrožovat. Především zdůraznil, že mu v zemi původu hrozí vězení, neboť jej obvinili ze spáchání trestného činu útoku na veřejného činitele. Tyto problémy mají trvat od roku 2016.

3. Žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Tunisko je totiž na seznamu bezpečných zemí původu a žalobce domněnku bezpečnosti nevyvrátil. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji rozsudkem ze dne 14. 11. 2022, č. j. 29 Az 3/2022-66, zamítl. Následnou kasační stížnost Nejvyšší správní soud odmítl pro opožděnost usnesením ze dne 9. 2. 2023, č. j. 9 Azs 41/2023-11.
4. V únoru 2023 podal žalobce opakovanou žádost o mezinárodní ochranu. Při poskytnutí údajů uvedl, že nikdy nebyl členem žádné politické strany nebo hnutí. Ani nebyl politicky aktivní. Důvody pro podání žádosti měl stejné jako v předchozím řízení. Jako jediný nový důvod žádosti uvedl únos bratra členy hnutí Ennahda do Lybie v roce 2016. Naposledy s bratrem mluvil v roce 2018. Bratr mu sdělil, že musí na straně hnutí bojovat, v opačném případě by mu hrozila smrt. Žalobce vyjádřil obavy ze stejného osudu. Tento důvod v původním řízení o udělení mezinárodní ochrany neuvedl, protože nedůvěřoval českým státním orgánům. Tlumočníkem byl navíc Syřan a moc si s ním nerozuměl.
5. Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 7. 2023, č. j. OAM-178/ZA-ZA11-LE24-2023 („rozhodnutí žalovaného“), shledal opakovanou žádost žalobce nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil. Neshledal důvody pro nové posouzení žádosti. Žalobce uvedl prakticky totožné důvody jako v řízení o jeho první žádosti, tj. obavu z jednání členů hnutí Ennahda. Ohledně nového tvrzení o únosu jeho bratra žalovaný uvedl, že o něm žalobce musel vědět již v době podání první žádosti. Měl proto povinnost ji uvést dříve. Nejedná se o relevantní novou skutečnost, kterou by se žalovaný nyní musel zabývat. Tvrzení o nedůvěře vůči českým orgánům žalovaný nepřijal, pokud žalobce měl dostatek důvěry k tomu, aby v Česku požádal o mezinárodní ochranu. V řízení o první žádosti s ním proběhly dva pohovory a žalobce si ani jednou na tlumočení nestěžoval. Z informací o zemi původu, které si žalovaný shromáždil, také nevyplývalo, že by v Tunisku došlo k jakékoliv změně okolností, která by mohla představovat novou skutečnost, kvůli níž by žalovaný musel žádost žalobce znovu meritorně posoudit. Tunisko je i nadále bezpečnou zemí původu.

III. Žaloba

6. Žalobce v žalobě zmínil, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je pronásledování jeho osoby členy politické strany Ennahda z důvodu odmítnutí spolupráce. Uvádí, že ho v souvislosti s pronásledováním křivě obvinili z trestného činu a neoprávněně ho zadržovali. Tyto důvody uvedené ve věrohodné výpovědi žalobce jsou dostatečné k udělení mezinárodní ochrany.
7. Žalobce namítá nedostatečné posouzení důvodů pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav. Nedostatečné zjištění skutkového stavu žalobce spatřuje především v otázce bezpečnosti jeho domovské země (Tunisko). Podklady, které si žalovaný opatřil pro účely posouzení této otázky, žalobce považuje za nedostatečné. Úprava seznamu bezpečných zemí (vyhláška) odporuje ústavnímu pořádku, neboť omezuje přístup žadatele k soudu a právo domáhat se mezinárodní ochrany.

8. Žalobce předložil závažné důvody, pro které Tunisko v jeho případě není bezpečnou zemí původu. V řízení doložil důkaz o trestním obvinění – pozvánku k jednání odvolacího soudu. Žalovaný se však tímto důkazem nezabýval. Žalobce odkázal také na rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 10. 2021, č. j. 41 Az 58/2020-52, podle kterého lze zemi považovat za bezpečnou, pouze pokud k jejímu zařazení došlo v souladu s podmínkami stanovenými zákonem a procedurální směrnici. Podle žalobce trpí rozhodnutí žalovaného stejnými vadami, jaké soud kritizoval v tomto rozsudku. Ani v případě žalobce neposkytují shromážděné podklady dostatečný základ k zařazení Tuniska na seznam bezpečných zemí původu.

IV. Vyjádření žalovaného

9. V řízení o opakované žádosti se pro účely posouzení přípustnosti žádosti hodnotí nové skutečnosti nebo zjištění navržená žalobcem. Hlavním důvodem žalobce pro jeho žádost je obava z návratu do domovské země kvůli hnutí Ennahda. Jedná se o obdobný důvod, který žalobce uvedl ve své první žádosti.
10. Žalobce v opakované žádosti uvedl jednu novou skutečnost, kterou je únos bratra do Lybie představiteli hnutí Ennahda v roce 2016. Bratr zde má bojovat na straně hnutí a podle vyjádření žalobce mu v opačném případě hrozí smrt.
11. Tato skutečnost podle žalovaného nepředstavuje podstatnou změnu okolností případu žalobce. Není proto důvodem pro opakování správního řízení nebo změnu rozhodnutí. K tomu žalovaný uvádí, že o této nové skutečnosti musel žalobce vědět již při podání první žádosti.
12. Je povinností žalobce tvrdit rozhodné skutečnosti. Žalovaný učinil maximum pro to, aby žalobce svoji povinnost tvrzení splnil. Žalobce měl v řízení o první žádosti možnost se seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim a případně je doplnit. K seznámení s podklady se dostavil, k podkladům se však nevyjádřil, ani je nedoplnil a nedoložil nové.
13. Žalovaný zjistil skutkový stav dostatečně. Zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce uvedl ve správním řízení, opatřil si objektivní podklady pro rozhodnutí. O zemi původu si obstaral aktuální informace. Rozhodnutí žalovaného je zákonné a přezkoumatelné.

V. Jednání

14. Dne 18. 10. 2023 se konalo jednání. Žalobce v žalobě uvedl, že na něm trvá. Soud věc žalobce předřadil, protože mu předtím dne 18. 9. 2023 (s právní mocí dne 20. 9. 2023) nepřiznal odkladný účinek. Tím žalobce pozbyl postavení žadatele o mezinárodní ochranu a mohl obdržet výjezdní příkaz. Soud proto nařídil jednání v termínu, který by spadal do možné doby pro vycestování žalobce [§ 85b odst. 1 písm. d) zákona o azylu]. Žalobce také požádal o tlumočníka, kterého mu soud ustanovil.
15. K jednání se ovšem žalobce bez omluvy nedostavil, ač ho soud řádně předvolal. Proběhlo proto v jeho nepřítomnosti. Soud krátce shrnul podstatu žaloby. Zástupce žalovaného odkázal na vyjádření k ní. Žádné důkazní návrhy ani jedna ze stran neměla, proto soud dokazování neprováděl. Po závěrečném návrhu a krátkém přerušení soud vyhlásil tento rozsudek.

VI. Posouzení věci

16. Žaloba *není důvodná*.

17. Soud úvodem předesílá, že v tomto řízení *není ve hře otázka, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany*. Žalobce podal druhou žádost o mezinárodní ochranu. Úkolem soudu proto bylo pouze přezkoumat, zda žalovaný tuto opakovanou žádost správně vyhodnotil jako nepřipustnou a zda ji místo toho neměl znovu věcně posoudit.

18. Podle § 10a odst. 2 zákona o azylu pak platí, že se v případě nepřipustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Obecně a nekonkrétně formulované námitky, ze kterých plyne nesouhlas žalobce s neudělením mezinárodní ochrany, proto míří mimo terč.

19. To platí i o námitkách, kterými žalobce zpochybňuje ústavnost institutu bezpečných zemí původu nebo zařazení Tuniska na seznam těchto zemí. Těmito námitkami se soud nemůže zabývat. Měly by své místo pouze v žalobě proti prvnímu rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou proto, že Tunisko je bezpečnou zemí původu. Pokud je žalobce nevznesl tehdy, nyní to již nemůže dohnat. Předmětem současného přezkumu je rozhodnutí o opakované žádosti žalobce. Soud tak může přezkoumávat pouze to, zda žalovaný správně tuto opakovanou žádost považoval za nepřipustnou. Nic víc.

20. Podmínky přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu stanovuje § 11a odst. 1 zákona o azylu. Při hodnocení, zda je opakovaná žádost přípustná, musí žalovaný posoudit, zda (a) cizinec uvedl (nebo se objevily) nové skutečnosti nebo zjištění, které (b) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a (c) svědčí o tom, že by cizinec mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

21. K přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu se blíže vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96. Uvedl, že přípustnost opakované žádosti je třeba posuzovat z pohledu existence možných nových skutečností a zjištění jak z pohledu azylu, tak z pohledu doplňkové ochrany. V této souvislosti upozornil, že i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či důvody, může splňovat podmínku přípustnosti, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany (viz bod 18 citovaného rozsudku).

22. Rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany pak musí obsahovat odůvodnění o tom, že „1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany“ (bod 19 citovaného rozsudku).

23. Rozhodnutí žalovaného všem těmto požadavkům plně vyhovuje. Žalobce sice uvedl určitou novou skutečnost. Tvrdil, že představitel strany Ennahda, jejichž pronásledování se žalobce

obává, v roce 2016 unesli jeho bratra do Libye a nutili ho tam bojovat. Žalovaný nehodnotil, zda se jedná o skutečnost s potenciální relevancí pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Odmítl se jí zabývat proto, že tuto skutečnost žalobce mohl uvést v předchozím řízení. A v tom má žalovaný pravdu. Toto tvrzení žalobce neuvedl v řízení o první žádosti, ačkoliv o únosu bratra musel v té době vědět. Sám žalobce tvrdil, že s bratrem v dubnu 2018 komunikoval a bratr mu sdělil důvody, pro které musí zůstat na straně hnutí.

24. V odpovědi na dotaz žalovaného, z jakého důvodu tuto skutečnost nesdělil již v předchozím řízení, uvedl svou tehdejší nedůvěru v orgány České republiky a neporozumění tlumočnickovi. Soud však nepovažuje tyto důvody za přesvědčivé. Skutečnosti, které žalobce v řízení o první žádosti uvedl, nevyžadují o nic menší míru důvěry žalobce v české orgány. Je navíc povinností žalobce tvrdit rozhodné skutečnosti, které mají anebo mohou mít v řízení o udělení mezinárodní ochrany relevanci. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86, „[z]atímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná.“ Jestliže se žalobce rozhodl i po opakovaném poučení svá tvrzení nerozšířit o některé důležité skutečnosti, vystavil se tím dobrovolně riziku, že k nim žalovaný při posouzení nepřihlédne a konečné rozhodnutí na nich nezaloží.
25. Žalobce tak v řízení o opakované žádosti neuvedl žádné nové skutečnosti, které by měly relevanci z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany a které zároveň nemohl uvést dřív. Za hlavní důvod své neochoty vrátit se do Tuniska označil obavy z politické strany Ennahda a jejích členů. Žalobce sám výslovně uvedl, že se v této věci nic nezměnilo a jeho obava z návratu do vlasti z tohoto důvodu stále trvá. S těmito důvody se žalovaný dostatečně vypořádal v předchozím řízení.
26. Žalovaný zároveň z informací o zemi původu, které si shromáždil, dovedl, že v Tunisku nedošlo k relevantní změně okolností, která by mohla zakládat přípustnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Muselo by jít o skutečnost svědčící o změně okolností, která by mohla mít vliv na hmotněprávní postavení žadatele a kterou nemohl uplatnit během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Sám žalobce v průběhu řízení žádnou takovou skutečnost neuvedl. V žalobě ani nevznáší konkrétně formulovanou námitku, která by se závěru o situaci v zemi původu týkala.
27. Žalobce tedy nesplnil podmínky pro opětovné meritorní posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný postupoval správně, pokud jeho opakovanou žádost posoudil jako nepřipustnou a řízení o ní zastavil.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

28. Soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl.
29. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 18. října 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce